യോഗവാസിഷ്ഠഃ/പ്രകരണമ് 6
(നിർവാണപ്രകരണം ഉത്തരാർധം)/സർഗം 120

സഹചരാ ഊചുഃ .
ഏവംപ്രായാഃ കഥാഃ കുർവത്പശ്യൈനന്മിഥുനം മഹത് .
പാനം പ്രവൃത്തവത്സാരം പാതും പദ്മനിഭേക്ഷണ .. 1
കദലീകന്ദലീസ്വച്ഛഗുച്ഛാച്ഛോടനപണ്ഡിതാഃ .
വിവിധാ വായവോ വാന്തി പുഷ്പകേസരമണ്ഡിതാഃ .. 2
വാന്തി വാതാ വനോദ്യാന്തവിവിധാമോദമാംസലാഃ .
പീതഘർമകണാഃ ക്രാന്തലലനാലകലാലകാഃ .. 3
കുലാചലഗുഹാഗേഹവലനോദ്യന്മൃഗാധിപാഃ .
സരന്ത്യസുരസംരമ്ഭൈർലവണാർണവമാരുതാഃ .. 4
തമാലതാലതരലലീലാന്ദോലനലാലിതാഃ .
അനിലാജലകല്ലോലോത്ക്രാന്തകോമലപല്ലവാഃ .. 5
ലലന്നവലതാവാന്തപുഷ്പധൂലിവിധൂസരാഃ .
സരന്തി മരുതോ മന്ദമുദ്യാനേഷു നൃപാ ഇവ .. 6
മധുരം വംശവിശ്രാന്തോ ഗാതുമേഷ വനാനിലഃ .
പ്രവൃത്തഃ പാണ്ഡുനഗരനാരീഭിരിവ ശിക്ഷിതഃ .. 7
നികാരഃ കർണികാരേണ പവനസ്യ യദാ കൃതഃ .
തദാ പരിഹരന്ത്യേനം ഭ്രമരാ അപി ദൂരതഃ .. 8
ന ദദാതി ഫലം കിംചിദർഥിനേ ന ച പല്ലവമ് .
താലഃ സ്തമ്ഭതയാ്ഽരമ്ഭം ഹ്യരൂപൈവ വിനാ്ഽകൃതിഃ .. 9
രാഗ ഏവ ഹി ശോഭായൈ നിർഗുണാനാം ജഡാത്മനാമ് .
രാജേവ രാജതേ രാജന്നാഗേണൈവൈഷ കിംശുകഃ .. 10
ആഗച്ഛ കർണികാരോ്ഽയം വികാരസ്യൈവ ഭാജനമ് .
നിരാമോദഃ കിമേതേന നിർഗുണേനേവ ജന്തുനാ .. 11
വിലോലമഞ്ജരീജാലതഡിത്സങ്ഗസ്ഥിതോ്ഽസിതഃ .
ചാതകസ്യാമ്ബുദഭ്രാന്തിം തമാലഃ കുരുതേ മുധാ .. 12
പത്രാലാ ഘനസംഘാതാഃ സച്ഛായാവൃതഭൂഭൃതഃ .
ഗുണാനാം മഹതാം യോഗ്യാ വംശാ വംശാ ഇവോന്നതാഃ .. 13
ഹേമസാന്ത്വാസനസ്ഥോ്ഽഗ്ര്യോ വാതവ്യാധിതടോ്ഽമ്ബുദഃ .
തഡിത്പീതാമ്ബരം ധത്തേ ക്ഷുബ്ധം ഹരിരിവോദ്ഭവഃ .. 14
പ്രവേശനിർഗമവ്യഗ്രതരത്ഖഗശിലീമുഖഃ .
പ്രഫുല്ലകിംശുകോ ഭാതി വീരോ രക്ത ഇവാസൃജാ .. 15
മന്ദാരമഞ്ജരീപുഞ്ജപിഞ്ജരാമ്ഭോദമന്ദിരേ .
മഹേന്ദ്രമസ്തകേ മത്താഃ സുപ്താ ഗന്ധർവകാമിനഃ .. 16
കല്പദ്രുമവനച്ഛായാ വിശ്രാന്താ വിതതാന്വിതാഃ .
പശ്യ പാർഥിവ ഗായന്തി സിദ്ധവിദ്യാധരാധ്വഗാഃ .. 17
പശ്യ കല്പദ്രുമസ്യാസ്യ പല്ലവേ പല്ലവേ വനേ .

വിശ്രാന്താഃ സുരസുന്ദര്യോ ഗായന്തി ച ഹസന്തി ച .. 18
മന്ദിരം മന്ദപാലസ്യ മന്ദരേ മൃദുമന്ദിരേ .
മുനേരിദമുദാരസ്യ ഭാര്യാ സാ യസ്യ പക്ഷിണീ .. 19
അന്യോന്യാമതസിംഹേഭനകുലോരഗകേലികാമ് .
പശ്യ മുന്യാശ്രമശ്രേണിം സർവർതുകുസുമദ്രുമാമ് .. 20
വിദ്രുമദ്രുമമിശ്രാണാമമ്ഭോധിതടവീരുധാമ് .
ബിമ്ബിതാർകാഃ കചന്ത്യേതേ പല്ലവേഷൂദബിന്ദവഃ .. 21
വീചയോ രത്നമാണിക്യപദേഷ്വാവർതവൃത്തിഭിഃ .
വിലസന്തി വിലാസിന്യോ വക്ഷഃസ്വിവ വിലാസിനാമ് .. 22
നാഗലോകേന്ദ്രലോകസ്ത്രീഗമനാഗമനോദ്ഭവഃ .
ദിവ്യോ ഭൂഷണഝാംകാരഃ ശ്രൂയതേ നഭസഃ ശ്രൃണു .. 23
ശ്രവണോപാന്തവിഭ്രഷ്ടമദമത്താലിനീസ്വരൈഃ .
ഐരാവണസ്നാനഭുവോ ഗായന്തീവ ഗുഹാ ഗിരേഃ .. 24
ഹ്രസതോഽനുദിനം കൃഷ്ണപക്ഷേ കൃഷ്ണാന്തലേഖികാഃ .
ദൃശ്യന്തേ കൃശഗാത്രസ്യ വാസ്തുകാവലയോഽമ്ബുധേഃ .. 25
ആമോദഗന്ധശ്വസനാ സച്ഛായാ ശീതലാങ്ഗികാ .
ഏകാന്തദർശിതാകാരാ നാനാകുസുമപൂരിതാ .. 26
വനവിന്യാസവസനാ നിർഝരാമലഹാസിനീ .
ആസ്തീർണപുഷ്പാസ്തരണാ ധന്യാ വനവിലാസിനീ .. 27
രമന്തേ നന്ദനോദ്യാനേ ന തഥോദാരബുദ്ധയഃ .
യഥോപശാന്തശബ്ദാസു ശുദ്ധാസു വനഭൂമിഷു .. 28
സുവിരക്തം മുനേശ്ചേതോ രക്തം ച വിഷയാർഥിനഃ .
രമയന്തി സമം രമ്യാ വിജനാ വനഭൂമയഃ .. 29
സലിലാധൗതവപ്രാണാമമ്ഭോധിതടഭൂഭൃതാമ് .
നൂപുരൈരിവ രത്നൗഘൈഃ പാദാ ഭാന്തി ധ്വനന്തി ച .. 30
പുംനാഗനഗവിശ്രാന്താഃ കാന്തകാഞ്ചനകാന്തയഃ .
ഹേമചൂഡാഃ ഖഗാ ഭാന്തി ദിവി ദേവഗണാ ഇവ .. 31
ഭ്രമരാമ്ഭോദധൂമാഢ്യാഃ ഫുല്ലചമ്പകകാനനാഃ .
കമ്പന്തേ പശ്യ വാതേന ജ്വലിതാ ഇവ പർവതാഃ .. 32
കുർവന്തം കരവീരാഗ്രലതാന്തോലാവദോലകമ് .
കോകിലം കോകിലാലിങ്ഗ്യ ലോലാലാപയതി പ്രിയമ് .. 33
ലസത്കലകലാരാവമേതാ ലാവണസൈന്ധവീഃ .
പൂർണാസ്തടഭുവോ ഭൂപൈഃ പശ്യോപായനപാണിഭിഃ .. 34

ആ പൂർവാദാഽപരസ്മാല്ലവണജലനിധേരോത്തരാദ്ദക്ഷിണാദ്വാ
ദേവോദഗ്രാജിശിഷ്ടാ ഇഹ നരപതയഃ പാദപീഠീക്രിയന്താം
ദീയന്താം മണ്ഡലാനാം ദിശി ദിശി ച യഥാശാസ്ത്രമസ്ത്രാ-
ണ്യവന്യാ
രക്ഷായൈ ക്ഷാന്തിപൂർവം ചിരമതുലബലം ശാന്തയാ ശാസ-
നാനി .. 35

ഇത്യാർഷേ ശ്രീവാസിഷ്ഠ-മഹാരാമായണേ വാത്മീകീയേ മോക്ഷോ-പായേഷു നിർവാണപ്രകരണേ ദിഗന്തര-വൃത്തിവായ്വാദി-വർണനം നാമ വിംശ+ത്യധിക-ശതതമഃ സർഗഃ .. 120 ..

ഓം

****

CHECKED BY GURU P.R.IYER
1.1.2024